008 Údaje pevné délky

Pole je neopakovatelné.

Podrobněji jsou údaje popsané v manuálu MARC 21 (česky tištěná verze, v originále na stránkách Library of Congress: https://www.loc.gov/marc/).

Pole nemá žádné indikátory a podpole, údaje jsou definovány pozicí. Celé pole obsahuje 40 pozic.

Znakové pozice společné pro všechny dokumenty

00-05 Datum uložení do souboru

Datum prvního uložení záznamu ve tvaru RRMMDD; nikdy se nemění. Toto datum je obvykle generováno systémem.

06 Typ data/Publikační status

[Typograficky zvýrazněny jsou nejčastěji používané kódy pro knihy]

- b data neuvedena - datum před n.l. (obvykle se nepoužívá)
- | kód se neuvádí

Jedno datum

- e podrobné datum
- s jedno známé/pravděpodobné datum

Složená data

- i data zahrnutá ve sbírce k data většiny sbírky
- m rozmezí dat (u vícesvazkových monografií)
- p datum distribuce/zveřejnění/vydání a datum produkce/nahrávky, pokud jsou odlišná
- r datum reprintu/reedice a datum původního vydání
- t datum vydání a datum copyrightu

Neznámá data

- n neznámá data (tj. v poli 264 není uvedeno žádné datum; používá se např. u speciálních typů dokumentů)
- q nejisté datum (přesný rok vydání není známý, ale lze určit rozmezí možných let vydání)

Status pokračujícího zdroje

- c průběžně vydávaný

- d s ukončeným vydáváním
- u status není znám (datum zahájení a/nebo ukončení vydávání není známo)

07-10 Datum 1

11-14 Datum 2

Zapisuje-li se Datum, nahrazují se chybějící číslice u neznámých dat znakem „u“. U neukončených vydání (aktivní pokračující zdroje či vícesvazkové publikace) se na pozicích 11-14 zapisují číslice 9999.

15-17 Místo vydání, produkce nebo realizace

Dvou- nebo tříznakový kód místa vydání. Případná neobsazená pozice vpravo obsahuje mezeru.

Uvádíme aktuální kód země, bez ohledu na rok vydání (tj. např. Praha bude mít kód „xr“, ať kniha vyšla v r. 1890 nebo 2021; Mukačevo bude mít u jakéhokoli roku vydání kód „un“). V české praxi se používají pouze kódy na úrovni zemí, nikoli nižších geografických oblastí - tedy např. „xxu“ (Spojené státy americké), nikoli „cau“ (Kalifornie). Při přebírání záznamů s kódy nižší úrovně se doporučuje opravit na kód země.

Je-li pouze **jedno místo** vydání (nebo více, ale stejná země), zapisuje se kód pouze zde a pole 044 se neuvádí.

Je-li potřeba zapsat **více kódů** (více zemí), zapisuje se zde první kód a v poli 044 se pak uvádějí v opakovaných výskytech podpole $a všechny příslušné kódy zemí (v prvním výskytu je stejný kód jako v 008). Je-li jedna ze zemí Česko, tzn. jeden z více kódů je „xr“, zapisuje se vždy přednostně v 008 a v prvním výskytu podpole $a v poli 044 (pro potřeby České národní bibliografie).

Pro **neznámé místo** vydání se používá dvouznakový kód „xx“. Kódy zemí viz kódovník MARC na stránkách Národní knihovny: https://ipk.nkp.cz/odborne-cinnosti/katalogizacni-politika/marc-21-1

35-37 Jazyk dokumentu

Tříznakový kód jazyka popisné jednotky.

Je-li ve zdroji použit pouze **jeden jazyk** a nejedná se o překlad, zapisuje se kód tohoto jazyka pouze zde a pole 041 se neuvádí.

V případě dokumentu ve **více jazycích**, v překladu, s cizojazyčnými resumé apod. se na pozicích 008/35-37 zapisuje kód dominantního jazyka popisné jednotky; v poli 041 se na prvním místě zopakuje kód tohoto jazyka a další jazyky se zapisují do příslušných podpolí v poli 041. Kódy jazyků viz kódovník MARC na stránkách Národní knihovny: https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/katalogizacni-politika/marc21-soubor U jazyků, které nejsou neuvedeny v soupisu, se

doporučuje používat širší nadřazenou skupinu jazyků.

38 Modifikace záznamu

Kód označuje, zda je nějaký údaj v bibliografickém záznamu modifikací informace vyskytující se v katalogizované jednotce, nebo zda byl určen k zápisu do strojem čitelného záznamu. Za modifikace se považuje např. romanizace údajů, které byly původně uvedeny v nelatinkovém písmu, či nahrazení znaků, které nemohou být převedeny do strojem čitelné podoby. Záznam se nepovažuje za modifikovaný, pokud se do latinky převádí pole záznamu, ve kterém nedochází k transkripci údajů převzatých z popisné jednotky (např. záhlaví či celá pole, pokud neobsahují citace atd.).

- # nemodifikován (např. běžná česká produkce)
- d vynechán podrobný rozpis
- o plně v latince/tisk lístků v latince (např. transliterace)
- r plně v latince/tisk lístků v nelatinkovém písmu
- s zkrácený
- x vynechané znaky
- | kód se neuvádí

39 Zdroj katalogizace

Kód označuje původní katalogizační zdroj záznamu. Zdroj, tj. bibliografická agentura, která záznam vytvořila, se pak uvádí v podpoli $a pole 040.

- # národní bibliografická agentura
- c program kooperativní katalogizace
- d jiný zdroj u není znám
- | kód se neuvádí

Specifikace pozic 18-34 pro knihy

18-21 Ilustrace

Maximální možný počet kódů je 4. Kódy by měly korespondovat s obsahem pole 300. Pokud je ve zdroji více typů ilustrací, pro zápis formou kódovaných údajů vybereme ty nejpočetnější nebo nejvýznamnější. Je-li přítomna obrazová příloha, kód „f“ zapíšeme vždy. V poli 300$b pak zapíšeme slovně všechny potřebné údaje (tam jich tedy může být víc než je kódů v 008/18-21).

- # bez ilustrací
- a ilustrace - zapisujeme v případě, že dokument obsahuje více ilustrací
- b mapy
- c portréty
- d grafická znázornění - nejde o grafy typu ilustrace, ale o jednotku rozsahu – viz dotaz 718
- e plány
- f obrazové přílohy - V tomto případě se jedná o jednotku rozsahu, tj. o obrazový materiál, který není součástí stránkování knihy; buďto má samostatné stránkování, nebo není stránkovaný vůbec. Vztahuje se tedy k podpoli 300 $a (nikoli k podpoli 300 $b). To znamená, že tyto typy

ilustrací jsou uváděny dvakrát – jednou jako kód „f“ a potom jako další příslušné kódy podle typu ilustrace. Za obrazovou přílohu nepovažujeme přílohu s textem či číselnými tabulkami.
- g hudba (noty)
- h faksimile - Nemusí se jednat o faksimile v doslovném významu, tedy o přesnou napodobeninu originálního dokumentu. Kód „h“ znamená jakékoli zobrazení původního textu (obvykle rukopisného nebo strojopisného); nejčastěji ukázky korespondence, deníků, historických dokumentů apod. Kód používáme, pokud jsou takovéto faksimile v dokumentu jako ilustrace (tj. nikoli v případech, kdy je faksimile dokument jako celek).
- i erby - pod erby nepatří heraldické znaky měst a cechů
- Nečíslovaný seznamj genealogické tabulky
- k formuláře, tiskopisy
- l ukázky, vzorky
- m zvukové záznamy - u tištěné knihy použijeme v případě, že přílohou je zvukový nosič - viz dotaz 766 (https://katdotaz.nkp.cz/query/766/)
- o fotografie - Kód „o“ se zapisuje, pokud je ve zdroji skutečně originál fotografie (jako příloha nebo vlepený na stránce); běžně přetištěné fotografie ve zdroji považujeme za ilustrace (kód „a“), případně přidělíme jiný kód podle toho, co zobrazují (např. portréty).
- p iluminace
- | kód se neuvádí

Příklad: 008/18-20: acf# 300 $axii, 350 stran, 32 nečíslovaných stran obrazových příloh :$bilustrace, portréty

22 Uživatelské určení

Jednoznakový abecední kód charakterizuje intelektuální úroveň skupiny uživatelů, pro niž je dokument určen. Pokud je obsah dokumentu vhodný pro více než jednu skupinu uživatelů, uvádí se kód odpovídající hlavnímu uživatelskému určení.

- # není znám nebo specifikován
- a předškolní
- b mladší děti
- c starší děti
- d mladiství
- e dospělí
- f specialisté - Kód označuje popisnou jednotku zaměřenou svým obsahem a způsobem vyjádření na určitý okruh zájemců. V české praxi se tímto kódem např. označují: odborné dokumenty zaměřené na úzce specializované uživatele, např. disertace, vysokoškolské kvalifikační práce; popisné jednotky adresované omezenému okruhu uživatelů, např. zaměstnancům jedné organizace; odborné texty zaměřené na širší odbornou veřejnost, např. studie, monografie, zprávy, sborníky, sborníky z konferencí, odborné články a stati, pojednání.
- g všeobecné - Kód označuje popisnou jednotku zajímavou pro všechny uživatele (bez specifického zaměření na uživatelskou skupinu určité intelektuální úrovně). Tento kód se používá u většiny beletristických děl, pro která není vhodný žádný z uvedených kódů, dále pro slovníky, encyklopedie, jazykové slovníky a příručky, populárně-naučné publikace bez určení věku uživatele.
- i děti a mládež
- | kód se neuvádí

23 Forma popisné jednotky

- # žádný z uvedených
- a mikrofilm
- b mikrofiš
- c mikrokarta
- d zvětšené písmo
- f Braille
- o online
- q přímý elektronický přístup
- r reprodukce normálního písma
- s elektronická podoba
- | kód se neuvádí

24-27 Povaha obsahu

Specifikace platí i pro pokračující zdroje

- # nespecifikován - používá se i pro odborné texty zaměřené na širší odbornou veřejnost; viz komentář u kódu „f“, pozice 22
- a referáty/resumé
- b bibliografie
- c katalogy = používá se pro katalogy všech typů, soupisy
- d slovníky - používá se pro jazykové i biografické slovníky
- e encyklopedie - používá se i pro tematické výkladové slovníky
- f příručky - používá se i pro průvodce, informační publikace, populárně-naučné publikace, číselné tabulky
- g právnické články
- i rejstříky
- j patentové dokumenty
- k diskografie
- l legislativa - používá se pro právní dokumenty, zákony, právní předpisy
- m disertace používá se i pro vysokoškolské kvalifikační práce, teze
- n literární přehledy z určitého vědního oboru
- r recenze
- p programové texty - používá se i pro učebnice, testy, učební texty
- q filmografie
- r adresáře
- s statistiky
- t technické zprávy - používá se i pro projektovou dokumentaci
- u standardy/specifikace
- v právnické kauzy a poznámky ke kauzám - používá se pro sbírky usnesení a rozhodnutí soudů
- w přehledy a výběry z právnických materiálů
- y ročenky
- z smlouvy
- 2 separáty
- 5 kalendáře
- 6 komiksy/grafické romány
- | kód se neuvádí

28 Vládní publikace

- 0 nejedná se o beletrii (bez další specifikace)
- 1 beletrie (bez další specifikace) - používá se i pro cestopisy, rozhovory
- c kreslené seriály
- d dramata
- e eseje - používá se i pro črty
- f romány - používá se i pro prózy, novely, pohádky, pověsti, báje
- h humoristická díla, satiry atd. i dopisy
- i povídky - používá se i pro příběhy, fejetony
- m smíšené formy, výbory - více literárních forem
- p poezie
- s projevy
- u není známo, zda se jedná o vládní publikaci z jiný
- | kód se neuvádí

29 Publikace z konference

- 0 nejedná se o materiál z konference
- 1 materiál z konference
- | kód se neuvádí

30 Jubilejní sborník

- 0 nejedná se o jubilejní sborník
- 1 jubilejní sborník
- | kód se neuvádí

31 Rejstřík

- 0 neobsahuje rejstřík
- 1 obsahuje rejstřík
- | kód se neuvádí

32 Nedefinován

nedefinován

33 Literární forma

- # nejedná se o vládní publikaci
- a autonomní nebo částečně autonomní složka c působící ve více lokalitách
- f federální/národní
- i mezinárodní/mezivládní
- l lokální
- m působící ve více státech
- o vládní publikace - neurčitá úroveň
- s státní, oblastní, teritoriální atd.
- u není známo, zda se jedná o vládní publikaci z jiný
- | kód se neuvádí

34 Biografie

- # nejedná se o biografii a autobiografie - používá se i pro dopisy, korespondence, autobiografické vzpomínky
- a autobiografické vzpomínky
- b individuální biografie - používá se i pro dopisy, korespondence, vzpomínky
- c skupinová biografie - používá se i pro dopisy, korespondence, vzpomínky
- d obsahuje biografické informace - používá se i pro katalogy výstav obsahující biografické informace, Who is who, personální bibliografie obsahující biografické informace, eseje, rozhovory týkající se života a díla
- | kód se neuvádí

Příklady

Příklady pole 008 pro monografie viz úplné příklady.

From:
https://prirucky.ipk.nkp.cz/ - **Metodické příručky pro knihovny**

Permanent link:
https://prirucky.ipk.nkp.cz/katalogizace/monografie/008?rev=1742373259

Last update: **2025/03/19 09:34**